RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

nr. 216.000 van 26 oktober 2011
in de zaak A. 194.735/XIV-33.065

In zake : Hubert VAN VAERENBERGH
die woonplaats kiest te
9472 Iddergem
Meester Hunninckstraat 39

tegen :

de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Lindemans en Thomas Eyskens
kantoor houdend te 1000 Brussel
Keizerslaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 21 november 2009, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 25 september 2009 van de raad van bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening waarbij aan Hubert VAN VAERENBERGH de tuchtsanctie van "blaam" definitief wordt opgelegd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Marijke Van Limbergen heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 september 2011.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

De verzoeker, die persoonlijk verschijnt, en advocaat Dirk Lindemans, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Patricia De Somere heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker is adjunct-sectorchef bij de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (hierna: VMW). Hij is tevens vakbondsafgevaardigde voor de Werknemersbond voor de Vlaamse Overheid (hierna: WBVO).

3.2. Op 17 april 2009 verschijnt in de krant "Het Nieuwsblad" een artikel dat door de verzoeker is ondertekend en dat als volgt luidt :

> "In eigen boezem kijken
> Bert Van Vaerenbergh
> Denderleeuw
> Ik erger mij aan de berichtgeving over het 'snoepreisje' van de Waalse politici. Denkt iemand nu echt dat onze Vlaamse politici een haar beter zijn? Het gebeurt bij ons ook, maar daar wordt mooi over gezwegen.
> Een tijdje geleden hebben ze de Waalse VDAB, de ONEM, onder toezicht geplaatst. Maar ik lees dat in het Vlaams parlement een vraag wordt

gesteld om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een Chinareisje. Daar hoor ik niets over in de Vlaamse pers.”.

3.3. Op 27 mei 2009 wordt op het informatiebord van het sectorgebouw van de VMW in Ninove een pamflet aangebracht namens de WBVO, waarin wordt verwezen naar de China-reis en waaronder een aantal berichten hieromtrent worden weergegeven.

3.4. Op 18 juni 2009 wordt de verzoeker door de provinciaal directeur, Alfred Bauwens, op de hoogte gebracht van een voorlopig voorstel tot inhouding van salaris met 10% gedurende één maand.

3.5. Met een brief van 24 juni 2009 wordt de verzoeker door de directieraad opgeroepen voor een hoorzitting op 10 juli 2009.

3.6. Op de voormelde hoorzitting licht de raadsman van de verzoeker de inhoud van zijn verweernota toe.

3.7. Naar aanleiding van de door de verzoeker neergelegde nota nodigt de directieraad de verzoeker op 15 juli 2009 uit voor een tweede, bijkomende verhoor op 23 juli 2009.

Omdat hij de mening is toegedaan dat een dergelijk bijkomend verhoor niet voorzien is in de rechtspositieregeling van de VMW, deelt de verzoeker bij brief van 20 juli 2009 mee dat hij weigert op deze uitnodiging in te gaan. Hij verschijnt dan ook niet op deze hoorzitting.

3.8. Op 23 juli 2009 beslist de directieraad om de verzoeker de tuchtsanctie “blaam” op te leggen. Deze beslissing wordt hem op dezelfde dag meegedeeld en is als volgt gemotiveerd:

“Uitspraak naar aanleiding van het voorstel van tuchtmaatregel ingediend door

de heer ir. Alfred Bauwens, provinciaal directeur, tegen de heer Hubert van Vaerenbergh, adjunct-sectorchef bij de provinciale directie Oost-Vlaanderen.

De Directieraad vergaderend in besloten zitting,

Gelet op Deel IX van het besluit dd. 1 december 2000 van de Vlaamse regering "houdende de organisatie van de Vlaamse Maatschappij- voor Watervoorziening en de regeling van de rechtspositie van het personeel"; gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering d.d. 19/9/2003, 14/05/2004, 03/02/2006 en 20/02/2009;

Gelet op het voorstel dd. 18 juni 2009 uitgaande van de heer ir. Alfred Bauwens, provinciaal directeur, tot het opleggen van de tuchtmaatregel "inhouding van salaris ten belope van 10 % voor een periode van één maand" aan de heer Hubert Van Vaerenbergh, adjunct-sectorchef;

Gelet op brief d.d. 24 juni 2009 waarbij de Directieraad de heer Hubert Van Vaerenbergh heeft opgeroepen om te worden gehoord op 10 juli 2009;

Gelet op het proces-verbaal van het verhoor d.d. 10 juli 2009 en op de nota die de heer Hubert Van Vaerenbergh tijdens de hoorzitting heeft neergelegd, alsook de daarbij gevoegde stukken;

Gelet op de aangetekende brief van de VMW van 15 juli 2009 waarbij de heer VAN VAERENBERGH wordt uitgenodigd voor een tweede hoorzitting.

Gelet op de brief van 20 juli 2009, door de VMW ontvangen op 22 juli 2009, waarbij de heer VAN VAERENBERGH verklaart dat hij niet wenst in te gaan op de uitnodiging voor een tweede hoorzitting.

I. De feiten

1.

De heer VAN VAERENBERGH, adjunct-sectorchef, personeelslid van de VMW, is vakbondsafgevaardigde voor de Werknemersbond voor de Vlaamse Overheid (hieronder afgekort als WVO).

Volgens de brief die de provinciaal directeur van de VMW, de heer A. BAUWENS, op 18 juni 2009 namens de VMW aan de heer VAN VAERENBERGH heeft gestuurd, zou deze laatste op een niet nader gespecificeerde datum "misplaatste informatie" hebben verspreid "onder het personeel in Ninove en aan een lid van het bureau Oost-Vlaanderen betreffende het onder toezicht plaatsen van de VMW".

De heer BAUWENS vermeldt in de brief van 18 juni 2009 dat hij hierover op 30 maart 2009 een gesprek heeft gehad met de heer VAN VAERENBERGH, waarin de heer VAN VAERENBERGH werd aangemaand om met deze vorm van informatieverspreiding te stoppen. Uit het dossier blijkt evenwel niet welke informatie de heer VAN VAERENBERGH precies verkeerdelijk zou hebben verspreid, en wat de heer VAN VAERENBERGH op dit verwijt zou hebben geantwoord.

2.

Uit het dossier blijkt wel dat op 17 april 2009 in de krant Het Nieuwsblad een artikel is verschenen dat werd ondertekend door de heer VAN VAERENBERGH, en dat luidt als volgt:

"In eigen boezem kijken

Bert Van Vaerenbergh

Denderleeuw

Ik erger mij aan de berichtgeving over het 'snoepreisje' van de Waalse politici.

Denkt iemand nu echt dat onze Vlaamse politici een haar heter zijn? Het gebeurt ook hij ons, maar daar wordt mooi over gezwegen.

Een tijdje geleden hebben ze de Waalse VDA B, de ONEM onder toezicht geplaatst. Maar ik lees dat in het Vlaams parlement een vraag wordt gesteld om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een Chinareisje. Daar hoor ik niets over in de Vlaamse pers."

De heer VAN VAERENBERGH erkent blijkens de “nota van verweer” dat hij de auteur is van dit artikel.

3.

Op 27 mei 2009 heeft de heer BAUWENS vastgesteld dat op het informatiebord van het sectorgebouw van de VMW in Ninove een pamflet werd aangebracht namens de VWO, waarvan het opschrift blijkens de stukken van het dossier luidde als volgt:

"MEDEDELING AAN HET PERSONEEL VAN DE VMW

Naar aanleiding van het artikel op de voorpagina van Het Laatste Nieuws (24/04/2009), vonden wij het - in het kader van een open communicatie- nodig om openbaarheid van bestuur te vragen inzake de China-reis (die werd ondernomen door leden van de Raad van Bestuur en enkele (top)ambtenaren van de VMW + hun echtgenotes).

In tegenstelling tot de mail vanwege de dienst communicatie die wij mochten ontvangen waarin duidelijk werd gesteld dat er volledige openheid ging gebeuren naar de pers, minister en personeelsleden mochten wij persoonlijk ervaren dat er van volledige openheid in communicatie geen sprake is.”

Daaronder zijn de volgende berichten weergegeven:

- de kop van een bericht in Het Laatste Nieuws van 24 april 2009 dat luidt "Toplui watermaatschappij niet partner naar China - Congres en excursies op kosten van overheid - onderzoek naar studiereis van 39.461 euro"; daarnaast prijken de foto's van de heer Luc Vandekerkhove en mevrouw Rosa Lernout-Martens, beiden leden van de raad van bestuur van de VMW;
- een uittreksel uit het Laatste Nieuws, waarin Minister CREVITS 'volledige openheid' vraagt in het dossier;
- een e-mailbericht van het adjunct-afdelingshoofd communicatie van de VMW waarin deze aankondigt dat de VMW in alle openheid zal communiceren over dit dossier;
- een brief van de directeur-generaal van de VMW waarin deze op een e-mailbericht van de heer VAN VAERENBERGH van niet nader gespecificeerde datum antwoordt dat de informatie over de reis naar China niet valt onder “documentatie van algemene aard ten aanzien van het personeel”, zoals bedoeld in artikel 12 van het KB van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1971 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel.

De heer VAN VAERENBERGH weerlegt niet dat hij deze 'mededeling aan het personeel van de VMW’ op het informatiebord in Ninove heeft aangebracht, zonder dat hij het 'pamflet' vooraf heeft voorgelegd aan de directeur-generaal van de VMW, met toepassing van artikel 11 van het KB van 28 september 1984.

Bij wijze van verweer verwijst hij naar een eerste weigering van de VMW om een voorstel van resolutie over de China-reis te afficheren dat afkomstig was van de politieke partij N-VA. De heer VAN VAERENBERGH geeft aan dat hij hiervoor wel toestemming had gevraagd, maar dat deze ten onrechte was geweigerd, omdat het een document van een politieke partij betrof. Volgens de heer VAN VAERENBERGH was het nieuwe 'pamflet' niet afkomstig van een politieke partij, zodat hij deze wel, zonder verdere toestemming vanwege de VMW zou hebben mogen ophangen.

4.

Op 18 juni 2009 formuleerde de heer Alfred BAUWENS, provinciaal directeur van de VMW, een voorstel tot inhouding van het salaris van de heer VAN VAERENBERGH met 10% gedurende één maand.

De motivering van dit voorstel luidde als volgt:

"Ik verwijs naar ons gesprek op 30 maart jl. betreffende misplaatste

informatieverspreiding onder het personeel in Ninove en aan een lid van het bureau Oost-Vlaanderen betreffende het onder toezicht plaatsen van de VMW.
De mondelinge informatie aan het personeel en aan een lid van het bureau getuigen van een verregaande sfeerschepping waarbij met dit doel moedwillig onvolledige informatie wordt doorgegeven en uit zijn context gerukt. Met deze gekleurde informatie tracht u bij het personeel een zekere onrust te wekken en de hogere directie in diskrediet te brengen. Ik heb u mondeling uitdrukkelijk verwittigd met deze vorm van informatieverspreiding te stoppen, zoniet dat ik verdere stappen zou ondernemen.
Tevens verwijs ik naar uw vraag aan de heer Bernard Breda, directeur-generaal, om op het berichtenbord van WBVO documenten te afficheren omtrent een voorstel van resolutie vanuit NVA met de vraag of minister Crevits zou toezien op de uitvoering van de aanbevelingen van de ombudsdienst. De heer Breda heeft hiervoor geen toestemming gegeven omdat de documenten geen rechtstreeks verband houden met WBVO of standpunten terzake maar eerder als directe of minstens indirecte publiciteit voor deze politieke fractie kunnen beschouwd worden.
Zowel uit mijn mondelinge waarschuwing als uit de weigering van de heer Breda om de politiek geïnspireerde boodschap aan het berichtenbord op te hangen, kon u duidelijk afleiden dat uw wijze van informatieverstrekking helemaal niet overeenstemde met de deontologie in de VMW.
Op 17 april jl. verscheen onder uw naam in het dagblad 'Het Nieuwsblad' een reactie op de studiereis van enkele Waalse politici (bijlage 1). U verwijst naar vermeende analoge praktijken bij de VMW en naar de vraag tot het onder toezicht plaatsen van de VMW 'wegens een Chinareisje'. Als bijlage heb ik de 'lezersbrief' zoals door u ingezonden toegevoegd. Ook hier wordt getracht door middel van onvolledige en uit zijn context gerukte informatie, zowel bij het brede publiek als andermaal bij het personeel, het imago van de VMW te schaden en een negatieve sfeerschepping te wekken. Uw houding als personeelslid van de VMW is totaal ongepast en strookt niet met de bepalingen in het
personeelsstatuut. Meer specifiek verwijs ik naar artikel III.4 en artikel III.5 § I.
Op 27 mei jl. heb ik vastgesteld dat op het infobord in het sectorgebouw van Ninove een pamflet (bijlage 2) was aangebracht waarvoor geen toestemming werd verleend door mij of de plaatselijke verantwoordelijke. Dit is volledig in tegenspraak met de u bekende richtlijnen.
Verwijzende naar mijn mondelinge waarschuwing en naar het standpunt van de heer Bernard Breda omtrent het uithangen van informatie op het infobord, kan ik de lezersbrief van 17 april jl. en het uithangen zonder toestemming van een document op het infobord, enkel maar beschouwen als een manifeste onwil van uwentwege om zich te houden aan de bepalingen hieromtrent uit het personeelsstatuut. Ik zie mij dan ook genoodzaakt om hij de directieraad een voorstel tot tuchtstraf in te dienen onder de vorm van inhouding van salaris met 10% voor een periode van één maand"

5.

Bij brief van 24 juni 2009 heeft de Directieraad de heer VAN VAERENBERGH opgeroepen voor een hoorzitting op 10 juli 2009.

Tijdens deze hoorzitting was de heer VAN VAERENBERGH in persoon aanwezig, samen met zijn raadsman.

II. BEOORDELING

Vooraf weze opgemerkt dat de heer VAN VAERENBERGH middels schrijven dd. 20 juli 2009 uitdrukkelijk heeft geweigerd om op de uitnodiging voor een bijkomende hoorzitting in te gaan en dus uitdrukkelijk heeft afgezien van de

aangeboden mogelijkheid om zijn rechten van verdediging tijdens een tweede hoorzitting uit te oefenen. De Directieraad neemt hiervan akte.

Derhalve verzet niets er zich tegen dat de Directieraad overgaat tot de besluitvorming,

1. Procedureel argument: de heer VAN VAERENBERCH stelt ten onrechte dat hij, in strijd met art. 6.3.1.a EVRM niet vooraf op de hoogte werd gesteld van de tegen hem ingebrachte beschuldigingen

1.

Uit het feitenoverzicht blijkt dat de heer BAUWENS bij brief van 18 juni 2009 de volgende feiten ten laste heeft gelegd van de heer VAN VAERENBERGH:

- Misplaatste informatieverspreiding onder het personeel in Ninove en aan een lid van het bureau Oost-Vlaanderen betreffende het onder toezicht plaatsen van de VMW:
- Afficheren van een - bij de brief gevoegd - pamflet met “onvolledige en uit zijn context gerukte informatie, zowel bij het publiek als andermaal bij het personeel” om “het imago van de VMW te schaden en een negatieve sfeerschepping te wekken” zonder toestemming door de directeur-generaal of de plaatselijke verantwoordelijke in strijd met het personeelsstatuut en de deontologie van de VMW;
- Publicatie van een - bij de brief gevoegde - lezersbrief van de heer VAN VAERENBERGH waarin wordt verwezen naar de studiereis van Waalse politici en de vermeende analoge (wan)praktijken bij de VMW.

In de brief wordt verwezen naar een schending van artikel III.4 en artikel III.5 § 1 van het personeelsstatuut van de VMW.

Deze bepalingen luiden als volgt :

"Art.III.4. § 1. Onverminderd de uitoefening van het recht op vrije meningsuiting bepaald in artikel III.1., oefent het statutaire personeelslid zijn functie op een loyale en integere wijze uit onder het gezag van zijn hiërarchische meerderen die verantwoordelijk zijn voor de gegeven opdrachten.

Hij moet inzonderheid:

1° in zijn handelingen en gedragingen in de uitoefening van zijn taken, de van kracht zijnde wetten decreten en reglementeringen, de richtlijnen van de maatschappij alsmede de billijkheids- en doelmatigheidsaspecten in acht nemen;

2° zijn raadgevingen, adviezen, opties en verslagen formuleren op basis van een precieze, volledige en praktische voorstelling van de feiten;

3° zorgvuldig, plichtsbewust en met inachtneming van de richtlijnen van de maatschappij, de beslissingen uitvoeren en de desbetreffende programma's verwezenlijken en zelf de nodige initiatieven aan de dag leggen;

4° in de omgang met meerderen, collega’s of ondergeschikten en in zijn contacten met het publiek, de persoonlijke waardigheid respecteren.

§ 2. Het statutaire personeelslid verleent zijn medewerking aan beleidsvoorbereidend werk en neemt actief deel aan teamwerk.

§ 3. Het statutaire personeelslid vervult zijn functie met openheid en zonder enige discriminatie tegenover de gebruikers van zijn dienst. Het ziet erop toe geen enkel gegeven van persoonlijke aard, dat werd ingezameld bij die gebruikers, bekend te maken tenzij aan de personen bevoegd om ervan kennis te nemen.”

“Art. III.5. § 1. Buiten de uitoefening van zijn functie, moet het statutaire personee1slid elke handelwijze vermijden die het vertrouwen van het publiek in zijn dienst kan aantasten.”

In de oproepingsbrief voor de hoorzitting van 24 juni 2009 slaat bovendien te lezen:

Naar aanleiding van de vaststelling dat uw houding als personeelslid van de VMW niet strookt met de bepalingen van het personeelsstatuut inzake de rechten en plichten van het statutaire personeelslid, meer bepaald artikel III.4 en artikel III.5§1 en het feit dat u gehandeld hebt in tegenspraak met de richtlijnen inzake het uithangen van informatie door de vakorganisaties op het infobord, is tegen uw persoon een voorstel van tuchtstraf “inhouding van salaris a rato van 10% gedurende 1 maand" ingediend door de heer ir. Alfred Bauwens, provinciaal directeur.

In overeenstemming met de bepalingen van de tuchtregeling (zie kopie hierbij), meer bepaald de artikels IX 14 en IX 22 van het personeelsstatuut, wordt u hierbij opgeroepen om in uw verdediging te worden gehoord door de Directieraad op 10 juli 2009 om 10 uur, in het gebouw van de centrale directie van de VMW, Belliardstraat nr. 73, 1040 Brussel. U kan zich tijdens het verhoor laten bijstaan door een raadgever of u kan zich, bij gewettigde verhindering, laten vertegenwoordigen door een raadgever. Bovendien kan u of uw raadgever binnen twee werkdagen na de mondelinge verdediging schriftelijk de middelen ter verdediging uiteenzetten. Dit verweerschrift wordt dan bij het dossier gevoegd (zie artikel IX 23 van de tuchtregeling).

Ter voorbereiding van uw verdediging stuur ik u als bijlage een kopie van het volledige dossier niet betrekking tot het voorstel van tuchtstraf van de heer ir. Alfred Bauwens, provinciaal directeur. Aan dit dossier is voor de volledigheid de e-mail van 17 november 2003 toegevoegd, waaraan als bijlage de instructies voor het uithangen van berichten voor het personeel is toegevoegd. Samen vormen deze documenten het volledig tuchtdossier dat wordt bewaard door mijn secretariaat (mevrouw Liliane Rahoens).

Opnieuw wordt dus gewezen op de bepalingen van het personeelsstatuut die volgens de heer BAUWENS. namens de VMW, werden geschonden (art. III.4 en artikel III.5 § 1). Er wordt eveneens een kopie bezorgd van de instructie van de directeur-generaal van de VMW van 17 november 2003., waarin erop wordt gewezen dat kennisgevingen vanwege de vakorganisaties slechts mogen worden uitgehangen, nadat ze zijn geviseerd door de directeur-generaal voor de gebouwen van de centrale directies en, door de bevoegde provinciaal directeur voor de gebouwen van de provinciale directies, en dit met toepassing van art. 11 van het KB van 28 september 1984.

Bovendien wordt aan de heer VAN VAERENBERGH een kopie bezorgd van het volledige dossier.

2.

De heer VAN VAERENBERGH houdt voor niet te begrijpen wat hem ten laste wordt gelegd inzake het eerste hierboven vermelde punt (nl. de misplaatste informatieverspreiding onder het personeel en aan een lid van het bureau Oost-Vlaanderen). In zijn "nota van verweer" ontkent de heer VAN VAERENBERGH niet als dusdanig dat er op 30 maart 2009 een gesprek heeft plaatsgevonden over deze kwestie met de heer BAUWENS, maar hij geeft aan dat in de brief van 18 juni 2009 niet wordt weergegeven wat er hem in dit verband precies werd verweten. Hierdoor zouden zijn rechten van verdediging in het gedrang worden gebracht.

De Directieraad stelt vast dat er zich in het dossier geen stukken bevinden waaruit blijkt of en welke informatie door de heer VAN VAERENBERGH mondeling zou zijn verspreid “onder het personeel in Ninove en aan een lid van het bureau Oost-Vlaanderen". Evenmin bestaat er een schriftelijke neerslag van wat er precies gezegd is tussen de heer BAUWENS en de heer VAN VAERENBERGH.

De Directieraad stelt vast dat de stukken van het dossier op dit punt geen zorgvuldige feitenvinding toelaten en houdt niet dit eerste punt van de

tenlastelegging geen rekening hij de beoordeling van het tuchtdossier van de heer VAN VAERENBERGH.

3.

Anderzijds stelt de Directieraad vast dat uit de brief van 18 juni 2009, evenals uit de oproepingsbrief van 24 juni 2009 voldoende duidelijk blijkt wat de precieze strekking is van de twee andere tenlasteleggingen (nl. de publicatie van de lezersbrief en het zonder voorafgaande toestemming afficheren van een bericht waardoor het imago van de VMW wordt geschaad en aan negatieve sfeerschepping wordt gedaan).

De feiten die aan de grondslag liggen van deze tenlasteleggingen worden overigens niet door de heer VAN VAERENBERGH betwist.

Als personeelslid moet de heer VAN VAERENBERGH geacht worden op de hoogte te zijn van de inhoud van (de artikelen III.4 en III.5 § 1 van) het personeelsstatuut, evenals van de (als bijlage bij de brief van 24 juni 2009 gevoegde) instructie van de directeur-generaal van 17 november 2008 met toepassing van art. II van het KB van 28 september 1984. Als vakbondsafgevaardigde mag van de heer VAN VAERENBERGH terzake zelfs een verhoogde kennis worden verwacht, minstens ten opzichte van een gemiddeld personeelslid van de VMW.

Uit het uitvoerige verweer geformuleerd in de "nota van verweer" van de heer VAN VAERENBERGH blijkt ten overvloede dat hij perfect op de hoogte is van wat hem precies ten laste wordt gelegd.

Van een schending van art. 63.1a EVRM - voor zover deze bepaling al van toepassing zou zijn op onderhavige tuchtvordering, wat de heer VAN VAERENBERGH niet aantoont - is er in de gegeven omstandigheden dan ook geen sprake.

2. Procedureel argument: geen schending van het beginsel van onpartijdigheid in de zin van artikel 6 EVRM

De heer VAN VAERENBERGH voert aan dat leden van de directie deelnamen aan de reis naar China, zodat de Directieraad thans geen onpartijdige instantie zou zijn om een beslissing te nemen over deze tuchtzaak.

Hoewel het onpartijdigheidsbeginsel ook van toepassing is op organen van het actief bestuur, geldt dit beginsel slechts voor zover zulks verenigbaar is met de eigen aard, onder meer de structuur, van dat actief bestuur.

Volgens artikel IX 9 van het personeelsstatuut heeft Directieraad de bevoegdheid om tuchtbeslissing te nemen. Dit wordt overigens ook niet betwist. Indien de Directieraad niet zou kunnen optreden, dan zou om het even welk personeelslid zich in deze zaak om het even welke 'vrijheid' kunnen veroorloven jegens het bestuur. De uitoefening van een bevoegdheid toont op zich niet aan dat er sprake zou zijn van een persoonlijke rancune tegen de heer VAN VAERENBERGH, voor zover de heer VAN VAERENBERGH dit al beweert. In elk geval toont hij het bestaan van zo'n rancune niet aan terwijl de Directieraad vaststelt dat hiervan geen sprake is.

Onderhavige zaak heeft bovendien geen betrekking op de vraag naar vermeend misbruik met overheidsgelden, maar wel op de vraag of de heer VAN VAERENBERGH verschillende bepalingen van het personeelsstatuut, evenals een instructie van de directeur-generaal en artikel II van het KB van 28 september 1984, waarvan deze instructie toepassing maakt, met voeten heeft getreden.

Voor zover als dienend kan er bovendien op worden gewezen dat geen van de leden van de Directieraad die betrokken zijn bij onderhavige procedure hebben deelgenomen aan de reis naar China.

Er kan dan ook geen gevolg worden gegeven aan het verzoek van de heer VAN VAERENBERGH om de tuchtprocedure stop te zetten.

3. De heer VAN VAERENBERGH stelt ten onrechte dat de tuchtprocedure artikel 87 van het KB van 28 september 1984 schendt

Artikel 87 van het KB van 28 september 1984 luidt als volgt:

"Art. 87. De bepalingen betreffende :
1° de tuchtregeling en de tuchtstraffen;
2° de schorsing in het belang van de dienst;
3° het ontslag van ambtswege;
4° de afdanking;
mogen niet worden toegepast op de vakbondsafgevaardigden voor de handelingen die zij in die hoedanigheid verrichten en die rechtstreeks verband houden met de door hen uitgeoefende prerogatieven.
Die handelingen mogen geen invloed hebben op het opstellen of het wijzigen van hun beoordeling, van enige andere waardebepaling of van enig ander gelijkwaardig rapport."

De heer VAN VAERENBERGH voert aan dat de feiten die hem ten laste worden gelegd “kaderen binnen zijn hoedanigheid als vakbondsafgevaardigde", zodat ze niet zouden kunnen worden aangewend in een tuchtprocedure tegen hem.

Hij voert in dit kader aan dat de activiteiten als vakbondsafgevaardigde ruim geïnterpreteerd moeten worden. Zij hoeven niet noodzakelijk enkel betrekking te hebben op de arbeidsvoorwaarden. Ter illustratie verwijst hij ten eerste naar een arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 27 mei 1998, waarin het Arbeidshof stelt dat een werknemer zijn mening mag geven over syndicale kwesties. Daarnaast verwijst hij naar een vonnis van de Arbeidsrechtbank te Gent van 12 februari 1988 waarin "in zeer algemene termen een bedreiging wordt uitgesproken ten aanzien van de vraag te beschikken over alle faciliteiten die een syndicale organisatie toekomen".

Zoals hierboven werd weergegeven, zijn de feiten die aan de heer VAN VAERENBERGH ten laste worden gelegd de volgende:

- Ophangen van een 'pamflet', zonder de toestemming van het daartoe bevoegde directielid van de VMW, met daarop de hierboven weergegeven berichten.

De vraag kan rijzen of de weergave van de kop van een krantenartikel. waarin melding wordt gemaakt van een strafrechtelijk sanctioneerbaar misbruik van overheidsgelden door beleidsverantwoordelijken bij de VMW én hun echtgenotes. met daarbij de foto's van vermeende 'verantwoordelijken’ binnen de VMW, “rechtstreeks verband houdt" met de door een vakbondsafgevaardigde uitgeoefende prerogatieven. De 'collage' die de heer VAN VAERENBERGH op het informatiebord heeft gepresenteerd wekt de indruk dat deze feiten voor waar moeten worden gehouden, ook al zijn deze feiten niet bewezen.

Anderzijds kan men verdedigen dat het wel degelijk tot de prerogatieven van een vakbondsafgevaardigde behoort om - ook al gebeurt dat op een weinig fijnzinnige wijze - kritische vragen te stellen bij de bestedingen van zijn werkgever.

Gezien het onmogelijk is om met voldoende zekerheid uit te maken dat deze gedraging al dan niet kadert binnen de hoedanigheid van de heer VAN VAERENBERG als vakbondsafgevaardigde, speelt het voordeel van de twijfel in het voordeel van de tuchtvervolgde. Om deze reden wordt deze tenlastelegging niet aangehouden. Er wordt dan ook niet onderzocht of het aanbrengen van de bedoelde affiche al of niet in strijd gebeurde met de instructie van de directeur-generaal die werd uitgevaardigd met toepassing van artikel II van het KB van 28 september 1984.

- Publicatie van een lezersbrief over de vermeende wanpraktijken bij de VMW

Anders is het gesteld met de lezersbrief die de heer VAN VAERENBERGH heeft laten publiceren in de krant Het Nieuwsblad.

Deze brief, waarvan de inhoud hierboven werd weergegeven, is gepubliceerd zonder vermelding van de hoedanigheid van vakbondsafgevaardigde van de heer VAN VAERENBERGH, en dus kennelijk op persoonlijke titel.

Nog los van de bedenkelijke strekking van deze brief, die geenszins de ‘objectieve weergave' is van feiten die de heer VAN VAERENBERGH er thans van wil maken (zie verder hieronder), valt niet in te zien hoe de publicatie van deze lezersbrief' op persoonlijke titel in een populair dagblad, dus ten behoeve van 'het brede publiek', "rechtstreeks verband” zou houden met de syndicale activiteiten van de heer VAN VAERENBERGH.

De heer VAN VAERENBERGH lijkt dit overigens zelf te erkennen in zijn "nota van verweer", waarin zijn raadsman stelt: "De brief die hij inzond heeft in wezen niks met de VMW te maken." (randnr. 55 van de “nota van verweer”). Hij erkent dus meteen ook op zijn minst impliciet dat deze brief niets met zijn activiteiten als vakbondsafgevaardigde te maken heeft. Maar net als elke 'gewone’ ambtenaar, moet ook een vakbondsafgevaardigde zich hoeden voor gedragingen die strijdig zijn met de ambtsplichten, ook buiten de ambtsuitoefening'.

De heer VAN VAERENBERGH verwijst ter rechtvaardiging van zijn optreden onder meer naar een 'publicatie' van de vakbondsorganisatie ACOD-ACV, waarin nog 'sterkere' taal zou zijn gehanteerd tegen de VMW, maar waartegen door de VMW nooit is opgetreden.

Bij nader inzien blijkt het evenwel te gaan om een open brief aan de voorzitter van de VMW die in naam van de vakorganisatie, op het briefpapier van de vakorganisatie en ondertekend door twee personen in de hoedanigheid van resp. "Algemeen secretaris ACOD" en "Coördinator ACV- openbare diensten". In deze brief wordt uitdrukkelijk een verband gelegd tussen de arbeidsvoorwaarden bij de VMW - die te wensen zouden overlaten - en de zgn. `zelfbediening’ bij de 'top' van de VMW. Hoewel de Directieraad bedenkingen heeft hij de inhoud van deze ‘open brief’, betreft het een tekst die uitgaat van de vakorganisatie, en die kennelijk is opgesteld met de bedoeling om 'op strijdbare wijze' de rechten van de werknemers hij de VMW te verbeteren.

Hetzelfde kan niet gezegd worden van een brief die een werknemer op persoonlijke titel, zonder vermelding van zijn hoedanigheid, naar een krant stuurt, waarin geen enkele band wordt gelegd met de arbeidsvoorwaarden bij de werkgever en die als voornaamste bedoeling (en in elk geval als voornaamste gevolg) lijkt te hebben het imago van de werkgever schade toe te brengen. Minstens blijkt geen enkele andere dan een louter schadeverwekkende bedoeling uit het geschrift zelf.

Gelet op het voorgaande, is er voor wat betreft deze tenlastelegging geen sprake van een schending van artikel 87 van het KB van 28 september 1984.

Nog afgezien van de inhoud van de brief, waarop hieronder wordt ingegaan, is er in deze omstandigheden in geen geval sprake van een schending van de internationaalrechtelijke bepalingen die de heer VAN VAERENBERGH bespreekt in onderdeel 2.4 van zijn “nota van verweer” met betrekking tot de "syndicale vrijheid" (voor zover deze internationaalrechtelijke bepalingen al van toepassing zouden zijn op onderhavige tuchtzaak, wat de heer VAN VAERENBERGH niet verduidelijkt noch aantoont).

4. Ten gronde: kwalificatie van de feiten: schending van de artikelen III.4 en III.5 § 1 van het Personeelsstatuut van de VMW

4.1. Schending van artikel III.4 van het personeelsstatuut

1.

Artikel III.4 van het personeelsstatuut van de VMW bepaalt:

Art. III 4.

§ 1. Onverminderd de uitoefening van het recht op vrije meningsuiting bepaald in artikel III 1, oefent het statutaire personeelslid zijn functie op een loyale en

integere wijze uit onder het gezag van zijn hiërarchische meerderen die verantwoordelijk zijn voor de gegeven opdrachten.

Hij moet inzonderheid:

1° in zijn handelingen en gedragingen in de uitoefening van zijn taken, de van kracht zijnde wetten, decreten en reglementeringen, de richtlijnen van de Maatschappij alsmede de billijkheids- en doelmatigheidsaspecten in acht nemen;

2° zijn raadgevingen, adviezen, opties en verslagen formuleren op basis van een precieze, volledige en praktische voorstelling van de feiten;

3° zorgvuldig, plichtsbewust en met inachtneming van de richtlijnen van de Maatschappij, de beslissingen uitvoeren en de desbetreffende programma's verwezenlijken en zelf de nodige initiatieven aan de dag leggen;

4° in de omgang met meerderen, collega's of ondergeschikten en in zijn contacten met het publiek, de persoonlijke waardigheid respecteren.

§ 2. Het statutaire personeelslid verleent zijn medewerking aan beleidsvoorbereidend werk en neemt actief deel aan teamwerk.

§ 3. Het statutaire personeelslid vervult zijn functie met openheid en zonder enige discriminatie tegenover de gebruikers van zijn dienst. Het ziet erop toe geen enkel gegeven van persoonlijke aard dat werd ingezameld hij die gebruikers, bekend te maken tenzij aan de personen bevoegd om ervan kennis te nemen.

Artikel III.4 stelt dus dat een personeelslid zijn functie loyaal en integer moet uitoefenen. Dit wordt vervolgens gespecificeerd: een personeelslid moet de geldende regelgeving in acht nemen, moet zorgvuldig optreden en moet zowel in zijn omgang met zijn meerderen andere personeelsleden als in zijn omgang met "het publiek" de persoonlijke waardigheid respecteren. In tegenstelling tot wat de heer VAN VAERENBERGH in zijn "nota van verweer" suggereert, zijn deze bepalingen duidelijk en minstens duidelijk genoeg.

Een en ander moet gebeuren "onverminderd het recht op vrije meningsuiting".

Het komt er derhalve op aan om een afweging te maken tussen enerzijds de bescherming van het recht van vrije meningsuiting (zoals gewaarborgd in onder meer art. 19 Grondwet, art. 10 EVRM en art. 19 BUPO en zoals dit aan beperkingen kan onderworpen) en van het spreekrecht van het personeelslid en anderzijds de verplichting van het personeelslid om zijn functie loyaal en integer uit te oefenen.

2.

De Raad van State heeft in dit verband gewezen:

> "Al mag een ambtenaar binnen zekere perken, op redelijke en onverdachte wijze, kritiek uiten op de handelingen van het bestuur waaronder begrepen zijn hiërarchische oversten, dan vermag hij zich als ambtenaar evenwel niet op zijn vrijheid van meningsuiting te beroepen –[…] bedoeld in artikel 28 van de Grondwet om afbreuk te doen aan de goede naam van zijn collega's en meerderen. De tegen verzoeker opgeworpen feiten komen precies er op neer dat hij op een niet in het minst gematigde wijze zware beschuldigingen heeft uitgebracht over ernstige beroepsfouten en zelfs misdrijven gepleegd door een bij naam genoemde overste, wat door het bestuur als ongepast en zelfs laakbaar mocht worden opgevat."

In deze omstandigheden vond de Raad van State een tuchtstraf van 5 dagen schorsing gerechtvaardigd.

In de door de heer VAN VAERENBERGH aangehaalde zaak-PEERSMANS wees de Raad van State:

> "dat opgelegde straf beschouwd moet worden als een inmenging in dat grondrecht; dat voor de beoordeling van de evenredigheid van de opgelegde straf dit kenmerk van de straf een relevant gegeven is; dat immers een inmenging in de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting slechts wettig

> is indien zij onder meer “noodzakelijk” is in een democratische samenleving, in de zin van artikel 10, lid 2. van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, wat impliceert dat de redenen ter verantwoording van de inmenging pertinent en voldoende moeten zijn, en dat de inmenging evenredig moet zijn met de door het bestuur nagestreefde wettige doeleinden:
>
> Overwegende dat in de bestreden beslissing terecht wordt aangenomen dat de vrijheid van meningsuiting niet belet dat aan een ambtenaar verbod kan worden opgelegd om op onrechtmatige wijze afbreuk te doen aan het gezag en de goede naam van zijn hiërarchische meerderen en aan het vertrouwen dat het publiek moet kunnen hebben in het bestuur; dat de verweerster in redelijkheid van oordeel kon zijn dat de aan de verzoeker toegeschreven uitlatingen, waartegen hij niet of slechts na een zekere tijd een recht op antwoord heeft uitgeoefend, het door het publiek in haar te stellen vertrouwen hebben aangetast en haar belangen hebben geschaad; dat de door de verweerster ingeroepen redenen ter verantwoording van het opleggen van een tuchtstraf derhalve pertinent zijn:"

In tegenstelling tot wat in de "nota van verweer" wordt gesuggereerd, besliste de Raad van State in deze zaak om de bestreden beslissing te vernietigen, niet omdat de Raad van State van oordeel was dat de betrokken ambtenaar zijn meerderen onbeperkt kon beledigen, maar wel omdat de strafmaat, nl. de afzetting van de betrokken ambtenaar (dus de zwaarst mogelijke sanctie) volgens de Raad van State in de concrete omstandigheden van de zaak disproportioneel was ten opzichte van de feiten.

3.

De heer VAN VAERENBERGH voert aan dat hij met de brief die hij in Het Nieuwsblad heeft laten publiceren “in essentie” slechts zou hebben willen aangeven dat Vlaamse journalisten 'overdreven graag' Franstalige misstanden aanklagen. Hij zou in zijn brief slechts feiten "weergeven", en zou slechts het gebrek aan "transparantie" hebben willen aanklagen.

Zoals hierboven reeds werd weergegeven, luidde deze brief nochtans letterlijk als volgt:

> Ik erger mij aan de berichtgeving over het 'snoepreisje van de Waalse politici. Denkt iemand nu echt dat onze Vlaamse politici een haar beter zijn? Het gebeurt ook bij ons, maar daar wordt mooi over gezwegen.
>
> Een tijdje geleden hebben ze de Waalse VDAB, de ONEM, onder toezicht geplaatst. Maar ik lees dat in het Vlaams parlement een vraag wordt gesteld om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een China-reisje. Daar hoor ik niets over in de Vlaamse pers."

De heer VAN VAERENBERGH roept in zijn lezersbrief de pers op om te schrijven over wat hij denigrerend omschrijft als "het China-reisje" van beleidsverantwoordelijken van zijn werkgever, dat hij op één lijn stelt met "het snoepreisje" van Waalse politici. Hij "ergert" zich eraan dat dat nog niet gebeurd is. Bepaalde Waalse diensten werden vanwege een schandaal met de besteding van overheidsgelden “onder toezicht” geplaatst, en de heer VAN VAERENBERGH roept op dat er in de pers zou werden geschreven over de oproep die een welbepaalde politieke partij in het Vlaams Parlement zou hebben gedaan om ook zijn werkgever, de VMW, "onder toezicht" te plaatsen.

Welke juridische kwalificatie de heer VAN VAERENBERGH precies bedoelt met “onder toezicht plaatsen” is niet geheel duidelijk. Maar de strekking van de brief is wel duidelijk genoeg. De heer VAN VAERENBERGH suggereert op een weinig subtiele manier dat zijn werkgever zich schuldig zou hebben gemaakt aan de afwending van overheidsgelden, en dat de pers daar dringend wat over moet

schrijven.

Het getuigt van een gebrek aan loyauteit wanneer een werknemer in een bericht in de pers oproept om te schrijven over een vermeend schandaal bij zijn werkgever, waarvan de feiten geenszins vaststaan.

Een ambtenaar beschikt zeer zeker over een vrijheid van meningsuiting en een 'spreekrecht', maar hij mag daarbij niet op onrechtmatige wijze afbreuk doen aan het gezag en de goede naam van zijn hiërarchische meerderen en aan het vertrouwen dat het publiek moet kunnen hebben in het bestuur. De vrijheid van meningsuiting en het spreekrecht geven een personeelslid geen vrijgeleide om het gezag, de goede naam en de waardigheid van zijn werkgever in het gedrang te brengen.

Het is ongepast en zelfs laakbaar dat een ambtenaar in een publicatie in de pers suggereert dat zijn werkgever zich zou hebben schuldig gemaakt aan strafrechtelijk sanctioneerbare feiten, hoewel het eerste bewijs daarvan niet is geleverd.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de uitoefening van de vrije meningsuiting op een loyale wijze tevens impliceert dat een ambtenaar die bepaalde opmerkingen en/of kritieken wil formuleren, eerst en vooral de daarvoor geëigende kanalen hanteert. De vrije meningsuiting wordt dus eerst en vooral intern, binnen de organisatie waarin men werkzaam is, uitgeoefend, bijvoorbeeld ten aanzien van zijn hiërarchische meerdere(n). Een loyaal ambtenaar hoort een bepaalde opmerking of kritiek dus niet in eerste instantie zonder meer in de pers te brengen noch deze zonder meer publiek te maken.

De vrije meningsuiting krijgt daarom een maximale invulling voor zover deze mening intern wordt geventileerd, doch geniet deze bescherming niet wanneer de betrokkene ervoor kiest om zijn mening onmiddellijk aan het brede publiek ter kennis te brengen. Te dezen heeft de heer VAN VAERENBERGH ervoor geopteerd om de VMW te betrekken in een sfeer van verdachtmaking en heeft hij dit onmiddellijk aan het brede publiek aldus voorgesteld. De heer VAN VAERENBERGH heeft zijn recht op vrije meningsuiting dus niet in eerste instantie uitgeoefend ten aanzien van zijn hiërarchische oversten of in het kader van de bestaande interne structuur. Aldus heeft hij er bewust voor gekozen om zijn vrije mening te formuleren, zonder voorafgaand de mening terzake van de organisatie waartoe hij behoort, te kennen. Hij heeft er dus voor gekozen om zijn mening te formuleren, zonder kennis te hebben van het standpunt van zijn eigen Organisatie en hij heeft het zichzelf dus onmogelijk gemaakt om zijn eigen standpunt te nuanceren op grond van het antwoord dat zijn eigen organisatie luid kunnen geven (althans voor zover de heer VAN VAERENBERGH de vraag had gesteld). Zo heeft de heer VAN VAERENBERGH een ongenuanceerd standpunt ingenomen dat nodeloos afbreuk doet aan het gezag en de goede naam van zijn hiërarchische meerderen.

Artikel III.4 van het personeelsstatuut werd dan ook wel degelijk met voeten getreden.

4.2. Artikel III.5 § 1 Personeelstatuut

Artikel III.5 § 1 van het personeelsstatuut stelt vast:

Art. III 5. § 1. Buiten de uitoefening van zijn functie moet het statutaire personeelslid elke handelswijze vermijden die het vertrouwen van het publiek in zijn dienst kan aantasten.

Zoals reeds werd opgemerkt, heeft de heer VAN VAERENBERGH de brief aan Het Nieuwsblad geschreven op persoonlijke titel, zonder vermelding van zijn hoedanigheid, en dus “buiten de uitoefening van zijn functie”.

Zonder te speculeren over de achterliggende bedoelingen die de heer VAN VAERENBERGH, met zijn brief heeft gehad, is de hierboven weergegeven brief onmiskenbaar van aard om het vertrouwen van het publiek in (de openbare dienstverlening van) de VMW aan te tasten.

Ook artikel III.5 van het personeelsstatuut werd derhalve met voeten getreden.

5. Ten gronde : de strafmaat

In het voorstel van tuchtsanctie wordt de inhouding van salaris met 10% gedurende een periode van één maand gesuggereerd.

Zoals hierboven werd toegelicht, kan de Directieraad zich, bij gebreke aan schriftelijke neerslag, niet uitspreken over de informatie die de heer VAN VAERENBERGH mondeling hij bepaalde personeelsleden en een bureaulid zou hebben verspreid. Ook is de Directieraad van oordeel dat het stellen van kritische vragen over de bestedingen van het bestuur - ook al gebeurt dat op een weinig subtiele en genuanceerde manier - behoort tot de prerogatieven van een vakbondsafgevaardigde. Met deze elementen kan dan ook geen rekening gehouden worden bij de vaststelling van de strafmaat.

Zoals hierboven werd uiteengezet, getuigt de lezersbrief die de heer VAN VAERENBERGH heeft laten publiceren in Het Nieuwsblad, anderzijds van een manifest gebrek aan loyauteit ten aanzien van Zijn werkgever. De Directieraad kan niet anders dan optreden tegen een werknemer die beleidsverantwoordelijken van zijn werkgever publiekelijk in een slecht daglicht plaatst, met verwijzing naar strafrechtelijk sanctioneerbare feiten waarvan het bewijs niet voorligt. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat de heer VAN VAERENBERGH heeft nagelaten om zijn kritiek eerst en vooral via de geëigende kanalen, intern binnen de VMW, te communiceren.

Het betreft niettemin een eenmalig feit. Er kan eveneens rekening mee worden gehouden dat de heer VAN VAERENBERGH beschikt over een blanco tuchtverleden. Bovendien mag de inmenging in het recht op vrije meningsuiting niet verder gaan dan wat strikt noodzakelijk is: de inmenging moet evenredig moet zijn met de door het bestuur nagestreefde wettige doeleinden.

In deze omstandigheden is er aanleiding om niet in te gaan op het voorstel tot inhouding van salaris, maar om de lichtste tuchtstraf op te leggen, namelijk de blaam.

Aangezien terecht een tuchtsanctie werd gevorderd ten aanzien van de heer VAN VAERENBERGH, is er geen aanleiding tot toekenning van een schadevergoeding aan de heer VAN VAERENBERGH. Het trouwens onduidelijk op welke grondslag de Directieraad hiertoe de bevoegdheid zou hebben in het kader van een tuchtvordering.

Als besluit geldt dus :

- dat de tenlastelegging dat de heer VAN VAERENBERGH mondeling lasterlijke informatie zou hebben verspreid bij bepaalde personeelsleden en een bureaulid, niet in aanmerking wordt genomen.
- dat de tenlastelegging van het onrechtmatig ophangen van een bezwarende affiche op het mededelingsbord in Ninove, niet in aanmerking wordt genomen. Dat de door de heer VAN VAERENBERGH aangevoerde miskenning van het recht op een eerlijk proces, van het onpartijdigheidsbeginsel, van artikel 87 van het KB van 28 september 1984, van het recht op vrije meningsuiting, het spreekrecht van ambtenaren en van het syndicaal actie- en spreekrecht, worden niet in aanmerking genomen op grond van de hierboven vermelde motieven.
- dat de tenlastelegging dat de heer VAN VAERENBERGH met een in eigen naam opgestelde brief aan de krant Het Nieuwsblad, een inbreuk heeft gemaakt op de artikelen III.4 en III.5 § 1 van het personeelsstatuut steunt op bewezen bevonden feiten die zijn gepleegd in strijd met voornoemde bepalingen en de tuchtsanctie van een blaam wettigen.

Na bespreking.

In geheime stemming:

beslist de directieraad om aan de heer Hubert Van Vaerenbergh, adjunct-sectorchef, (stamnr, 11209) de volgende tuchtmaatregel op te leggen : blaam.
Brussel. 23 juli 2009"

3.9. Op 6 augustus 2009 stelt de verzoeker tegen de voormelde beslissing beroep in bij de Raad van Beroep.

3.10. Op 27 augustus 2009 wordt de verzoeker door de Raad van Beroep gehoord. Na de opmerkingen en de bezwaren van de verzoeker te hebben onderzocht, besluit de Raad van Beroep met zes stemmen tegen één dat de aangevochten tuchtsanctie dient behouden te blijven.

3.11. Met een brief van 18 september 2009 wordt de verzoeker op de hoogte gebracht van het advies van de Raad van Beroep, dat als volgt is gemotiveerd:

"Procedure
1. Zijn aanwezig voor de Raad van Beroep :
- als voorzitter: de heer Pierre Romain
- als assessoren aangewezen door de overheid:
• Mevrouw Tina Van Assche, adjunct van de directeur bij het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
• Mevrouw Ria Claessens, directeur bij het agentschap Wegen en Verkeer
• De heer Luc Goossens, directeur bij het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen
- als assessoren namens de vakorganisaties:
• de heer Freddy Baeke
• De heer Eric Moens
• Mevrouw Tessa Van Buggenhout
- als secretaris: mevrouw Gerd Vanermen
2. Zijn verschenen als partijen:
- de heer Hubert Van Vaerenbergh, verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, meester Jelle Flo, advocaat te Brussel;
- de heer Frederik Looten, directeur, bijgestaan door meester Thomas Eyskens, advocaat te Brussel.
3. De voorzitter opent de zitting.
Het verslag van de secretaris was aan de oproepingsbrieven gehecht. Er worden geen opmerkingen betreffende dit verslag naar voren gebracht.
Partijen houden hun pleidooien aan de hand van de door hen neergelegde nota's met bijgevoegde stukken.

Het bestuur laat gelden dat de heer Van Vaerenbergh met een in eigen naam opgestelde brief aan de krant “Het Nieuwsblad” een inbreuk heeft gepleegd op de artikelen III.4. en III.5, paragraaf 1, van het Vlaams personeelsstatuut. Deze inbreuk wettigt de toepassing van de tuchtsanctie van een blaam.

Verzoeker betoogt dat de procedure door onregelmatigheden is aangetast: hij werd, in strijd met artikel 6.3.1a EVRM, niet vooraf op de hoogte gesteld van de tegen hem ingebrachte beschuldigingen; en het beginsel van onpartijdigheid in de zin van artikel 6 EVRM werd geschonden. Hij pleit ten gronde dat de hem opgelegde tuchtstraf tegen zijn immuniteit als vakbondsafgevaardigde indruist (artikel 87 van het koninklijk besluit van 28 september 1984).

Nadat de Raad van Beroep woord en wederwoord gehoord heeft, sluit de voorzitter het debat.

Partijen verlaten de zaal.

De Raad van Beroep neemt de zaak in beraad.

Gegevens van de zaak

4. De brief die de heer Van Vaerenbergh in “Het Nieuwsblad” heeft laten publiceren luidt als volgt :

Ik erger mij aan de berichtgeving over het ‘snoepreisje’ van de Waalse politici. Denkt iemand nu echt dat onze Vlaamse politici een haar beter zijn? Het gebeurt ook bij ons, maar daar wordt mooi over gezwegen.

Een tijdje geleden hebben ze de Waalse VDAB, de ONEM, onder toezicht geplaatst.

Maar ik lees dat in het Vlaams parlement een vraag wordt gesteld om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een China-reisje.

Daar hoor ik niets over in de Vlaamse pers.”

5. Artikel III.4, paragraaf 1, van het Vlaams personeelsstatuut bepaalt dat, onverminderd de uitoefening van het recht op vrije meningsuiting, het statutair personeelslid zijn functie op een loyale en integere wijze uitoefent.

Artikel III.5, paragraaf 1, van het Vlaams personeelsstatuut stelt dat, buiten de uitoefening van zijn functie, het personeelslid elke handelswijze moet vermijden die het vertrouwen van het publiek in zijn dienst kan aantasten (...).

Artikel 87 van het koninklijk besluit van 28 september 1984 stelt dat de bepalingen betreffende de tuchtregeling en de tuchtstraffen (...) niet mogen worden toegepast op de vakbondsafgevaardïgden voor de handelingen die zij in die hoedanigheid verrichten en die rechtstreeks verband houden met de door hen uitgeoefende prerogatieven (...).

Advies van de Raad van beroep

6. De Raad van beroep spreekt zich bij wege van een geheime stemming uit over de vraag of het aangevochten besluit dient behouden te blijven.

De uitslag is bevestigend, met zes stemmen “ja” en één stem “neen”.

De Raad adviseert derhalve dat het bezwaar van de heer Hubert Van Vaerenbergh ongegrond is, en dat het aangevochten besluit d.d. 23 juli

2009 van de directieraad van VMW waarbij hem de tuchtstraf van een blaam wordt opgelegd, gegrond is.

Motivering van de uitspraak van de Raad van Beroep

7. Betreffende de ontvankelijkheid van het beroep: het verzoekschrift van partij Van Vaerenbergh werd tijdig ingediend en is met redenen omkleed. Het bestuur laat geen opmerkingen daaromtrent gelden.
8. Betreffende de door partij Van Vaerenbergh ingeroepen middelen: de Raad van beroep bevindt dat deze door de administratie op overtuigende wijze weerlegd worden in haar "Nota met opmerkingen".

Vooreerst dient, inzake de beweerde onregelmatigheden in de procedure, te worden opgemerkt dat, door de devolutieve werking van het administratief beroep, de beslissing in beroep volledig in de plaats komt van de beslissing in de eerste aanleg, zodanig dat eventuele onregelmatigheden in de procedure in de eerste aanleg gedekt worden door de beslissing in beroep.

De gedragingen, waarover verzoeker zich moest verantwoorden, worden hem op een goed onderscheiden wijze aangezegd. Hij heeft zijn stellingen, schriftelijk en mondeling, uitvoerig en ad hoc kunnen ontwikkelen. Het debat voor de Raad van beroep werd eerst gesloten nadat partijen hadden bevestigd dat zij alles gezegd hadden.

Er kan ook niet worden ingestemd met het betoog van verzoeker in verband met het beginsel van de onpartijdigheid: omdat hij vakbondsafgevaardigde is en omdat hij de directieraad al meerdere verwijten in verband met de China-reis heeft gemaakt, zou de directieraad hem niet tuchtrechtelijk kunnen beoordelen.

Deze redenering brengt, door haar algemene strekking, de bevoegdheid van een bestuursorgaan in betwisting, hetgeen niet in het huidig debat thuishoort.

Verzoeker laat na, concrete aanwijzingen te geven en hij heeft evenmin om wraking verzocht. Daarbij merkt het bestuur op dat geen van de leden van de directieraad, die betrokken zijn bij de onderhavige procedure, heeft deelgenomen aan de reis naar China.

9. De heer Van Vaerenbergh laat uitschijnen dat de journalist van het Nieuwsblad "de pen heeft vastgehouden", zodat hij zelf geen verantwoordelijkheid zou dragen.

Dit is niet aangetoond en laat overigens de verantwoordelijkheid van verzoeker geheel. Door niet te reageren heeft hij zich de tekst van de brief, die als door hem ingezonden werd gepubliceerd, eigen gemaakt.

10. De verdachtmaking aan het adres van de leiding van de VMW is zeer ernstig en situeert zich in de sfeer van het ophefmakend schandaal.

Het getuigt van een gebrek aan loyaliteit en integriteit wanneer een werknemer via een bericht in de pers oproept om te schrijven over een vermeend schandaal bij zijn werkgever, wanneer het eerste bewijs van de gesuggereerde feiten niet is geleverd. Daardoor doet hij op onrechtmatige wijze afbreuk aan het gezag en de goede naam van zijn hiërarchische meerderen en aan het vertrouwen dat het publiek moet kunnen hebben in het bestuur.

Daarbij komt dat de loyale uitoefening van de vrije meningsuiting inhoudt dat een ambtenaar, die bepaalde kritieken wil formuleren, dit in eerste instantie doet ten aanzien van zijn hiërarchische oversten of in het kader van de structuur waartoe hij behoort. Eerst wanneer hij zijn gegevens hier heeft getoetst kan hij eventueel naar de openbaarheid gaan.

Het bestuur heeft recht op een correcte benadering, niet meer maar ook niet minder dan een particulier persoon of bedrijf.

11. Verzoeker kan zich niet op de aan de vakbondsafgevaardigde toegekende immuniteit beroepen.

De brief in het Nieuwsblad is op zijn naam als particulier verschenen, zonder vermelding van enige functie in een vakbond, en heeft betrekking op een thema dat de belangstelling van het algemeen publiek gaande maakt.

Betrokkene toont niet aan dat deze publicatie een handeling uitmaakt die hij in de hoedanigheid van een vakbondsafgevaardigde verricht heeft, en die rechtstreeks verband houdt met de door hem uitgeoefende prerogatieven.

12. De administratie besluit terecht dat het juridisch kader waarin de gedragingen van partij Van Vaerenbergh moeten beoordeeld worden, op generlei wijze in strijd is met de rechten en de vrijheden die uit de internationale verdragen voortvloeien.

De door betrokkene ingeroepen immuniteit ontslaat hem niet van de verplichtingen die op iedereen wegen betreffende de eerbiediging van de grondrechten van de andere persoon.

Aldus uitgesproken ter zitting van 27 augustus 2009.".

3.12. Op 25 september 2009 beslist de raad van bestuur om de tuchtsanctie "blaam" definitief op te leggen. Dit is de bestreden beslissing, die als volgt is gemotiveerd:

"De Raad van Bestuur, vergaderend in besloten zitting en in afwezigheid van de leden van de algemene directie, beslist als volgt.

Gelet op Deel IX van het besluit van 1 december 2000 van de Vlaamse regering "houdende de organisatie van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en de regeling van de rechtspositie van het personeel" (hierna het Personeelsstatuut);

Gelet op het voorstel van 18 juni 2009 uitgaande van de heer Alfred BAUWENS, provinciaal directeur, tot inhouding van salaris met 10% gedurende één maand van de heer VAN VAERENBERGH, alsook de bijhorende stukken;

Gelet op de beslissing van 23 juli 2009 waarbij de Directieraad van de VMW de heer VAN VAERENBERGH tuchtrechtelijk sanctioneert met een blaam, alsook alle stukken waarnaar in deze beslissing wordt verwezen;

Gelet op het gemotiveerd beroep tegen voormelde beslissing, zoals door de heer VAN VAERENBERGH met brief van 6 augustus 2009 ingediend bij de Raad van Beroep.

Gelet op de hoorzitting van 27 augustus 2009 voor de Raad van Beroep, waar de heer VAN VAERENBERGH en een lid van de Directieraad van de VMW de gelegenheid hebben gekregen om hun standpunt uiteen te zetten, en gelet op de nota met opmerkingen die het betrokken lid van de Directieraad van de VMW heeft neergelegd op de hoorzitting;

Gelet op het advies van 27 augustus 2009 van de Raad van Beroep, zoals door de VMW ontvangen op 18 september 2009; dat de Raad van Beroep met zes stemmen vóór en één stem tegen de opgelegde tuchtsanctie gunstig adviseert;

I. Procedurele aspecten

Volgens het Personeelsstatuut kent een tuchtprocedure een volgend procedureverloop :

- een voorlopig tuchtvoorstel door de hiërarchische meerdere
- hoorzitting(en)
- een beslissing door de Directieraad
- een mogelijkheid tot beroep bij de Raad van Beroep, met een adviesbevoegdheid (of, in een specifiek geval dat niet aan de orde is, met een beslissingsbevoegdheid)
- een definitieve beslissing door de Raad van Bestuur.

Bij het nemen van deze beslissing moet de Raad van Bestuur rekening houden met:

- art. IX.28, eerste en tweede lid van het Personeelsstatuut, nl. :

"De bevoegde overheid voor de definitieve uitspraak neemt binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het advies van de Raad van Beroep een gemotiveerde beslissing.

Zij kan geen andere feiten ter sprake brengen dan de feiten die als motief gediend hebben voor het advies van de Raad van Beroep."

- art. IX.32, eerste en tweede lid van het Personeelsstatuut, nl. :

"De overheid die bevoegd is om een tuchtstraf definitief uit te spreken, kan geen zwaardere tuchtstraf uitspreken dan de straf die uitgesproken of definitief voorgesteld is voor beroep.

Zij mag slechts de feiten in aanmerking nemen die de tuchtprocedure gerechtvaardigd hebben."

II. Inhoudelijke beoordeling

Voor alle feitelijke en procedurele aspecten van de zaak verwijst de raad van bestuur naar het besluit van 23 juli 2009 van de Directieraad, de nota met opmerkingen van 27 augustus 2009 van de Directieraad en het advies van 27 augustus 2009 van de Raad van Beroep. De raad van bestuur acht de inhoud van dit besluit, de nota met opmerkingen en het advies als integraal hernomen en valt hen integraal bij.

Voor de goede orde weze verduidelijkt dat de zaak volgens de raad van bestuur in wezen bondig kan samengevat worden als volgt:

- Op 17 april 2009 verschijnt in de krant Het Nieuwsblad een artikel dat werd ondertekend door de heer VAN VAERENBERGH, en dat luidt als volgt:

"In eigen boezem kijken
Bert Van Vaerenbergh
Denderleeuw

Ik erger mij aan de berichtgeving over het 'snoepreisje' van de Waalse politici. Denkt iemand nu echt dat onze Vlaamse politici een haar beter zijn? Het gebeurt ook bij ons, maar daar wordt mooi over gezwegen.

Een tijdje geleden hebben ze de Waalse VDAB, de ONEM, onder toezicht geplaatst. Maar ik lees dat in het Vlaams parlement een vraag wordt gesteld om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een Chinareisje. Daar hoor ik niets over in de Vlaamse pers."

- O.m. naar aanleiding van dit feit wordt een tuchtprocedure tegen de heer VAN VAERENBERGH opgestart. In het voorstel van tuchtstraf worden ook nog andere feiten in aanmerking genomen en wordt een tuchtsanctie van een inhouding van salaris met 10 % gedurende één maand, voorgesteld.
- Tijdens de hoorzitting van 10 juli 2009 betwist de heer VAN VAERENBERGH dat hij tuchtrechtelijk gesanctioneerd kan worden, op grond van een aantal procedurele bezwaren en argumenten ten gronde. Maar hij betwist niet de auteur te zijn van de tekst die in het Nieuwsblad werd gepubliceerd.
- Op 23 juli 2009 wordt een tuchtsanctie van een blaam opgelegd. In een uitvoerig gemotiveerde beslissing analyseert de Directieraad de diverse procedurele bezwaren en argumenten ten gronde. Hij beslist gemotiveerd dat het feit bewezen is en waarom het een tuchtrechtelijke inbreuk is. Rekening houdend met de verzachtende en verzwarende omstandigheden, beslist hij tot de voormelde blaam.
- In zijn beroepschrift werpt de heer VAN VAERENBERG opnieuw argumenten van procedurele aard en argumenten ten gronde op. Hij bekritiseert de strafmaat niet als dusdanig.
- In de nota met opmerkingen heeft de Directieraad de argumenten van de heer VAN VAERENBERGH onderzocht en weerlegd. Uit het gemotiveerd advies van de Raad van Beroep blijkt dat de Directieraad de beroepsgrieven van de heer VAN VAERENBERGH op overtuigende wijze weerlegd heeft. De Raad van Beroep heeft bij zes stemmen vóór het behoud van de opgelegde blaam geadviseerd.

De Raad van Bestuur valt de analyse van het tuchtvoorstel zoals doorgevoerd door de Directieraad en geadviseerd door de Raad van Beroep integraal bij.

Het beroep d.d. 6 augustus 2009 van de heer VAN VAERENBERGH kan om deze redenen niet in aanmerking worden genomen.

ALDUS,

In geheime stemming,

Beslist de raad van bestuur:

Art. 1. Het hoger beschreven feit wordt als bewezen geacht en het gedrag van de heer VAN VAERENBERGH wordt tuchtrechtelijk gekwalificeerd als een tuchtrechtelijk strafwaardig gedrag, zoals blijkt uit de hoger weergegeven motieven, beschreven in het besluit van 23 juli 2009 van de Directieraad waarbij aan de heer VAN VAERENBERGH de tuchtstraf "blaam" wordt opgelegd en het advies van 27 augustus 2009 van de Raad van Beroep.

Art. 2. Het beroep van 6 augustus 2009 van de heer VAN VAERENBERGH wordt niet in aanmerking genomen, om redenen vermeld in het advies van 27 augustus 2009 van de Raad van Beroep.

Art. 3. Aan de heer VAN VAERENBERGH wordt definitief de tuchtsanctie "blaam" opgelegd op grond van de hoger weergegeven motieven.".

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

De aangevoerde exceptie

4.1. De verzoeker betoogt in zijn memorie van wederantwoord dat de memorie van antwoord onontvankelijk is omdat ze "voor verzoekende partij" is ondertekend en derhalve door de verwerende partij niet geldig is ondertekend.

Beoordeling

4.2. De vermelding "voor verzoekende partij" in plaats van "voor verwerende partij" in de memorie van antwoord betreft een materiële misslag die niet tot de onrechtmatigheid van dit procedurestuk tot gevolg heeft.

De exceptie is ongegrond.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

A. Exceptie van onontvankelijkheid van het beroep wegens onregelmatige regularisatie van het verzoekschrift

Standpunt van de partijen

5.1. De verwerende partij stelt in haar memorie van antwoord dat de verzoeker op 21 november 2009 enkel een origineel van het verzoekschrift per aangetekend schrijven heeft ingediend en dat geen enkel stuk in het griffiedossier erop wijst dat de vervolgens ingediende, voor eensluidend verklaarde afschriften

overeenkomstig artikel 84, § 1, eerste lid, van het algemeen procedurereglement per aangetekend schrijven werden overgemaakt, zodat de regularisatie klaarblijkelijk niet tijdig is geschied, minstens dat er geen bewijs van de vaste datum van de tijdige regularisatie voorligt. Een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig is geregulariseerd, moet overeenkomstig artikel 3bis, vierde lid, van het algemeen procedurereglement geacht worden niet te zijn ingediend.

5.2. De verzoeker repliceert in zijn memorie van wederantwoord dat hij op 21 november 2009 samen met het origineel verzoekschrift de vereiste voor eensluidend verklaarde afschriften heeft ingediend. In de brief van 23 november 2009 van de griffie van de Raad van State werd er hem enkel op gewezen dat het verzoekschrift geen uitdrukkelijke woonplaatskeuze in België bevat. De verzoeker stelt dat hij het verzoekschrift conform artikel 3bis, derde lid, van het algemeen procedurereglement regulariseerde en dit binnen de gestelde termijn, middels een aangetekende zending van 26 november 2009.

Beoordeling

5.3. Uit het griffiedossier blijkt dat de voor eensluidend verklaarde afschriften van het verzoekschrift samen met het origineel verzoekschrift op 21 november 2009 per aangetekend schrijven werden ingediend. De exceptie mist in zoverre feitelijke grondslag.

In de brief die de griffie van de Raad van State op 23 november 2009 aan de verzoeker heeft gericht, werd hem er enkel op gewezen dat het verzoekschrift geen uitdrukkelijke woonplaatskeuze in België bevatte en werd hij verzocht om het ingediende verzoekschrift binnen een termijn van vijftien dagen in overeenstemming te brengen met de voorwaarden opgesomd in artikel 3bis van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948, zo niet zou zijn verzoekschrift niet op de rol worden ingeschreven. De verzoeker heeft bij aangetekend schrijven van 25 november 2009, derhalve tijdig, uitdrukkelijk woonplaatskeuze gedaan en de griffie is terecht tot de inschrijving op de rol overgegaan.

De exceptie is ongegrond.

B. Exceptie van ontvankelijkheid van het beroep ratione materiae

Standpunt van de partijen

6.1. De verwerende partij betoogt in haar memorie van antwoord dat de verzoeker de nietigverklaring vordert van de tuchtsanctie die de directieraad op 23 juli 2009 heeft opgelegd. Deze beslissing is als dusdanig niet op een ontvankelijke wijze aanvechtbaar bij de Raad van State omdat er een georganiseerde beroepsprocedure tegen openstaat die de verzoeker heeft uitgeput. De beslissing over dit administratief beroep is de beslissing van de raad van bestuur, die volgens de verwerende partij evenwel niet het voorwerp van onderhavig verzoekschrift uitmaakt.

6.2. De verzoeker repliceert in zijn memorie van wederantwoord dat in zijn verzoekschrift, meer bepaald op de bladzijden 4 en 5, duidelijk wordt vermeld dat de bestreden beslissing deze is van de raad van bestuur, hetgeen ook blijkt uit de vermelding in de inventaris van de neergelegde stukken.

Beoordeling

6.3. Zoals de verzoeker terecht opmerkt, blijkt uit het verzoekschrift genoegzaam dat het voorwerp van onderhavig beroep de beslissing van 25 september 2009 van de raad van bestuur is en niet de beslissing van 23 juli 2009 van de directieraad.

De exceptie is ongegrond.

VI. Onderzoek van de middelen

Tweede middel, eerste onderdeel

Standpunt van de partijen

7.1. In een eerste onderdeel van het tweede middel voert de verzoeker de schending van de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid bij het bevestigen van de tuchtstraf aan.

De verzoeker zet uiteen dat de raad van bestuur op 9 juni 2006 onder meer mevrouw GEVAERT, mevrouw LERNOUT-MARTENS en de heer VANDEKERKHOVE, allen lid van de raad van bestuur, voor de delegatie naar China aanwees, terwijl uit de notulen van de zitting van 25 september 2009 blijkt dat de thans bestreden beslissing mede door voornoemde drie leden is genomen. De verzoeker meent dan ook dat, daar voormelde personen "betrokken partij" waren, zij de zitting hadden dienen te verlaten op het ogenblik van de stemming en dat zij, door dit niet te doen, onbetwistbaar het beslissingsproces hebben beïnvloed om hem een definitieve tuchtsanctie "blaam" op te leggen.

7.2. De verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat in de litigieuze lezersbrief van de verzoeker geen van de deelnemers bij naam werd genoemd en niet de deelnemers aan de China-reis, maar wel de VMW werd geviseerd. De verwerende partij stelt dat de verzoeker zich ertoe beperkt te poneren dat de drie genoemde leden van de raad van bestuur "betrokken partij" zijn, louter en alleen omdat zij hebben "deelgenomen" aan de China-reis, zonder evenwel te beweren dat de drie betrokken leden tegelijk tuchtrechter en vervolgende partij zijn geweest of dat zij een persoonlijk belang zouden hebben bij de uitspraak. De verwerende partij meent dat een loutere betrokkenheid niet gelijk te stellen is met een persoonlijk belang. Tussen de deelname aan de China-reis enerzijds en het standpunt dat in de litigieuze lezersbrief werd verdedigd, namelijk dat de VMW onder toezicht zou moeten worden geplaatst, anderzijds, bestaat geen rechtstreeks

verband. De verzoeker voert trouwens geen concrete omstandigheden aan die op goede gronden de onbevooroordeeldheid van elk van de drie geviseerde leden van de raad van bestuur in twijfel zou kunnen trekken. De verwerende partij wijst er voorts op dat de raad van bestuur geheim en unaniem heeft gestemd en er niet valt in te zien op welke wijze de houding en het stemgedrag van de drie leden van de raad van bestuur een relevante invloed hebben gehad op het oordeel en de stemming door de overige zestien leden van de raad van bestuur. Dit geldt volgens de verwerende partij des te meer nu uit de notulen van de vergadering blijkt dat geen van de drie voormelde leden enige opmerking heeft geformuleerd tijdens deze beraadslaging en zeker niet teneinde de strekking van de besluitvorming "in deze of gene richting te zien evolueren" en de raad van bestuur de strekking van het (objectief) advies van de Raad van Beroep is bijgevallen. De verzoeker voert alvast geen concrete gegevens aan die de partijdigheid van elk van de drie voormelde leden van de raad van bestuur aantonen. Ten overvloede wijst de verwerende partij erop dat de verzoeker het geëigende sanctiemiddel in geval van verdenking van vooringenomenheid, meer bepaald de wraking, niet heeft ingeroepen, terwijl van de bestuurde terzake een actieve opstelling mag worden verwacht. Op geen enkel ogenblik heeft de verzoeker evenwel enig voorbehoud geformuleerd, terwijl hij op het ogenblik van het instellen van zijn administratief beroep perfect op de hoogte was van de samenstelling van de raad van bestuur. Het kwam hem dus toe, zo hij werkelijk een gebrek aan onpartijdigheid in hoofde van de drie voormelde leden van de raad van bestuur vreesde, om de wraking van deze leden in zijn beroepsakte op te nemen.

7.3. In zijn memorie van wederantwoord repliceert de verzoeker dat het audit-rapport dat Ernst & Young op 3 juni 2009 betreffende de China-reis heeft opgesteld, en waarvan hij pas kennis kreeg na het indienen van zijn verzoekschrift tot nietigverklaring, in acht aanbevelingen heeft geresulteerd, zodat het eerste bewijs van de gesuggereerde feiten, in tegenstelling tot hetgeen in het advies van de Raad van Beroep wordt gesteld, wel degelijk geleverd is. Bovendien was de verwerende partij, gelet op de datum van voormeld rapport, perfect op de hoogte van deze onregelmatigheden. De verzoeker meent dat de verwerende partij bewust

de informatie van het audit-rapport heeft achtergehouden, waardoor het advies op onvolledige informatie steunt. Nochtans was de kans niet gering geweest dat het advies van de Raad van Beroep er helemaal anders had uit gezien indien hij van dit audit-rapport op de hoogte was geweest. De verzoeker meent dan ook dat, aangezien voormeld advies ondeugdelijk gemotiveerd is, de bestreden beslissing die erop steunt, eveneens ondeugdelijk gemotiveerd is.

7.4. De verzoeker betoogt in zijn laatste memorie nog dat drie van de leden van de raad van bestuur plannen hadden om de China-reis te ondernemen en twee ervan ze ook ondernamen. In het rapport van Ernst & Young wordt gesteld dat "de totale afrekening, die afwijkt van de impliciete raming van 21.000 EUR goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 9 juni 2006, (…) niet (werd) goedgekeurd door de Raad van Bestuur" en dat "het bedrag volgens bestelbon nr. 9844/4 (39.845, 3 – 10 personen) (…) een relatief belangrijke afwijking (vertoont) van wat de Raad van Bestuur impliciet heeft toegestaan (6 x 3.500 geraamd bedrag per persoon = 21.000 EUR).". Bovendien heeft voogdijminister Schauvliege het over "uitspattingen" en heeft ze om die reden een aantal bepalingen tot het reizen in het buitenland voor de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap vastgelegd. Het spreekt voor zich dat wanneer een voltallige raad van bestuur en minstens twee tot drie leden ervan zowel door hun voogdijminister als door een extern auditbureau wordt teruggefloten, dit hen niet mild zal stemmen bij het bepalen van een strafmaat tegenover de verzoeker, die de kat de bel aanbond. Wat de vereiste "actieve opstelling" van de verzoeker als bestuurde betreft, wijst de verzoeker erop dat hij de agenda en de samenstelling van de raad van bestuur op de bewuste zittingsdag niet kende, dat hij niet over een glazen bol beschikte om na te gaan wanneer zijn tuchtdossier precies voorkwam en vooral wie van de leden van de raad van bestuur op dat moment aanwezig zou zijn. Meer nog, kon hij onmogelijk op voorhand inschatten of de betrokken leden de zitting tijdens de behandeling van zijn tuchtdossier zouden verlaten. In het kader van behoorlijk en deugdelijk bestuur horen zij immers te weten dat zij niet mogen deelnemen aan een beslissingsproces waarbij zij zelf betrokken partij zijn. Door het feit dat de voltallige raad van bestuur in opspraak kwam, aangezien deze blijkens het

auditrapport heeft nagelaten om de kostprijs van deze reis achteraf goed te keuren, is van objectiviteit door deze raad van bestuur geen sprake meer. Op het ogenblik van haar beslissing had de raad van bestuur reeds kennis genomen van de conclusies van het auditrapport van Ernst &Young. Uit dit rapport blijkt dat er achteraf niet de minste verantwoording tegenover de raad van bestuur werd afgelegd waarom het budget ontspoorde. Dit maakt minstens onbehoorlijk bestuur en een onregelmatigheid uit, vermits het zelfs de deur openzet voor misbruiken. In het rapport wordt ook gesteld dat "de opname van 3 partners (van de drie personeelsleden) (niet) conform de beslissing van de raad van bestuur van 9 juni 2006 (is) aangezien zij niet nominatief waren opgenomen in de goedgekeurde lijst met deelnemers". In het rapport wordt bovendien vermeld dat vastgesteld wordt dat in de beslissing van 19 maart 1993 van het college van voorzitter en voorzitters enkel sprake is van leden van de raad van bestuur en van de algemene directie en niet van personeelsleden/ambtenaren, zodat deze beslissing niet kan worden ingeroepen als een verantwoording om de partners van de drie personeelsleden in de VMW-delegatie op te nemen. Bovendien werd de audit zelfs door de raad van bestuur "gestuurd", in die mate dat er over de opportuniteit van de kwestieuze reis geen onderzoek is gebeurd.

Beoordeling

8.1. Aangenomen wordt dat het algemeen rechtsbeginsel dat besloten ligt in de rechtsspreuken "Justice should not only be done, but should also be seen to be done" en "Likelihood of bias" ook toepassing vindt in tuchtaangelegenheden die binnen het actief bestuur hun beslag krijgen. Het volstaat daarbij dat de rechtzoekende objectieve elementen aanvoert op grond waarvan hij meent te mogen twijfelen aan de onpartijdigheid van de tuchtoverheid, zonder dat de partijdigheid in feite moet bewezen worden.

8.2. De bestreden tuchtsanctie werd de verzoeker opgelegd ingevolge een door hem ondertekend en op 17 april 2009 in de krant Het Nieuwsblad verschenen artikel met als titel "In eigen boezem kijken", waarin de

verzoeker een door de verwerende partij georganiseerde China-reis vergelijkt met een “snoepreisje van de Waalse politici”, iets wat volgens de verzoeker in dit krantenartikel ook “bij ons” zou gebeuren, maar waar mooi wordt over gezwegen. De verzoeker blijkt er zich in het kwestieuze artikel voorts over te beklagen in de Vlaamse pers niets te horen over een in het Vlaams parlement gestelde vraag “om de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening onder toezicht te plaatsen wegens een China-reisje”.

8.3. Uit het dossier blijkt dat twee leden van de raad van bestuur, die als tuchtoverheid van de verzoeker is opgetreden, aan de voormelde, door de verzoeker bekritiseerde China-reis hebben deelgenomen. Het auditrapport van 3 juni 2009 van Ernst & Young dat naar aanleiding van deze reis werd opgesteld en dat moet geacht worden de raad van bestuur op het ogenblik van de bestreden beslissing bekend te zijn geweest, vermeldt acht aanbevelingen die in acht moeten worden genomen. In het rapport wordt tevens uitdrukkelijk gesteld dat de totale afrekening van deze China-reis ten belope van 39.845,3 euro een relatief belangrijke afwijking inhoudt van de door de raad van bestuur op 9 juni 2006 toegestane impliciete raming van 21.000 euro en dat de afrekening door de raad van bestuur niet werd goedgekeurd. Nog blijkens dit rapport is de deelname van drie partners van de drie personeelsleden aan de kwestieuze reis niet conform de beslissing van 9 juni 2006 van de raad van bestuur geschied, aangezien zij niet nominatief in de goedgekeurde lijst met deelnemers waren opgenomen.

8.4. Gelet op de omstandigheid dat twee leden van de raad van bestuur, die de verzoeker, op grond van zijn publieke kritiek op de China-reis, de tuchtsanctie van de blaam heeft opgelegd, aan de China-reis hebben deelgenomen, vermag de verzoeker terecht aan de onpartijdigheid van de raad van bestuur als tuchtoverheid te twijfelen. Anders dan de verwerende partij voorhoudt, moet in redelijkheid worden aangenomen dat de aanwezigheid van de twee betrokken leden het stemgedrag van de overige zestien leden van de raad van bestuur hebben kunnen beïnvloeden.

Het door de verwerende partij aangevoerde betoog dat de raad van bestuur het advies van de Raad van Beroep heeft gevolgd en uit de notulen van de vergadering van 25 september 2009 van de raad van bestuur niet blijkt dat de leden die deelnamen aan de China-reis verzoekers tuchtzaak op een vooringenomen wijze zouden hebben benaderd en door hun uitspraken en handelingen een partijdige instelling zouden hebben getoond, doet niet anders besluiten, daar een schijn van partijdigheid volstaat om de bestreden beslissing te vitiëren en die in casu uit de deelname door twee leden van de raad van bestuur aan de China-reis afdoende mag blijken.

Het betoog van de verwerende partij dat de verzoeker verzuimd heeft om de raad van bestuur op eventuele bezwaren aangaande de aanwezigheid van de twee betrokken leden te wijzen en meer bepaald geen verzoek tot wraking van deze leden heeft geformuleerd, noopt evenmin tot een andere conclusie, temeer daar de verzoeker zijn beroepschrift niet bij de raad van bestuur maar bij de Raad van Beroep moest indienen en hij niet kon weten welke leden van de raad van bestuur uiteindelijk bij het nemen van de bestreden beslissing zouden aanwezig zijn. Het blijkt niet dat de verzoeker er zich welbewust of met een verregaande graad van lichtzinnigheid van heeft onthouden om zijn rechten te doen gelden en het bestuur aldus zou hebben belet om eventuele gebreken in de procedure recht te zetten op het ogenblik dat zij nog geen definitief nadeel hadden berokkend. De verzoeker vermocht er in redelijkheid op te vertrouwen dat de twee betrokken leden van de raad van bestuur zich van beraadslaging en stemming over zijn tuchtzaak zouden onthouden, zonder daartoe zelf een initiatief te moeten nemen.

Het middelonderdeel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van 25 september 2009 van de raad van bestuur van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening waarbij aan Hubert Van Vaerenbergh de tuchtsanctie van "blaam" definitief wordt opgelegd.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 oktober 2011, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

André Beirlaen,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,

bijgestaan door

Christophe Verhaert,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Christophe Verhaert **André Beirlaen**